

КАСАЦІЙНИЙ ПЕРЕГЛЯД СУДОВИХ РІШЕНЬ В АДМІНІСТРАТИВНИХ СПРАВАХ ЯК ГАРАНТІЯ СУДОВОГО ЗАХИСТУ

Константій О.В.,
к.ю.н., доцент, науковий консультант управління забезпечення діяльності
Судова палата в адміністративних справах Верховного Суду України

У статті розглядаються питання суті та особливостей касаційного перегляду рішень судів України в справах адміністративної юрисдикції. Досліджено основні класичні функції касаційної інстанції в судочинстві. Зроблено висновок, що в Кодексі адміністративного судочинства України реалізовано більш економну в процесуальному і фактичному розумінні німецьку модель касаційного перегляду. Вищий адміністративний суд України у разі повного й правильного встановлення обставин у справі судами попередніх інстанцій та допущення ними порушень норм матеріального або процесуального права повинен ухвалити нове (власне) рішення у справі. Касаційний перегляд в адміністративних справах визнано звичайним (ординарним) способом виправлення помилок у практиці адміністративних судів першої та апеляційної інстанції.

Ключові слова: касаційна скарга, перегляд, адміністративний суд, судовий захист, порушення норм права.

Константій А.В. / КАССАЦИОННЫЙ ПЕРЕСМОТР СУДЕБНЫХ РЕШЕНИЙ В АДМИНИСТРАТИВНЫХ ДЕЛАХ КАК ГАРАНТИЯ СУДЕБНОЙ ЗАЩИТЫ / Верховный Суд Украины, Украина

В статье рассматриваются вопросы сущности и особенностей кассационного пересмотра решений судов Украины по делам административной юрисдикции. Исследованы основные классические функции кассационной инстанции в судопроизводстве. Сделан вывод о том, что в Кодексе административного судопроизводства Украины реализована более экономная в процессуальном и фактическом понимании немецкая модель кассационного пересмотра. Высший административный суд Украины в случае полного и правильного установления обстоятельств по делу судами предыдущих инстанций и допущения ими нарушения норм материального или процессуального права должен принять новое (собственное) решение по делу. Кассационный пересмотр по административным делам признан обычным (ординарным) способом исправления ошибок в практике административных судов первой и апелляционной инстанций.

Ключевые слова: кассационная жалоба, пересмотр, административный суд, судебная защита, нарушение норм права.

Konstantiy A.V. / THE CASSATION REVIEW IN ADMINISTRATIVE CASES AS A GUARANTEE JUDICIAL PROTECTION / Supreme Court of Ukraine, Ukraine

The article examines the nature and features of the cassation review decisions of the courts of Ukraine on administrative jurisdiction. The basic classic function of cassation in the legal proceedings has been the subject of consideration.

It is concluded that in the Code of Administrative Procedure of Ukraine sold more economical in the procedural and factual understanding of the German model of cassation review. The Supreme Administrative Court of Ukraine in case of full and proper establishment of the circumstances of the case by the courts of previous instances and assumptions of violations of substantive or procedural law has to take a new decision on the case. The Supreme Administrative Court of Ukraine to implement the function of a court of cassation review of the law and not the facts. Being geographically in the capital, this court cannot objectively and should not carry out re-examination of the evidence, to explain the factual circumstances of the case (except when considering the case in the first instance in accordance with the provisions of Article 20 of this Code). It is broadly consistent approach to understanding the nature and functions of the institute of judicial appeal, traditionally known jurisprudence.

Appeal proceedings in administrative justice in Ukraine is considered as consisting of the procedural steps (parts): 1) the cassation appeal; 2) preparing an administrative case to the appeal proceedings; 3) a preliminary examination of the case; 4) consideration of the appeal; 5) adoption of a judicial decision.

As a result of the revision of cassation appeal court may decide that: – rejected the appeal without satisfaction, and judgments – no change; – amend the decision of the appellate court, reversing the decision of the court of first instance or leave it unchanged; – amend the decision of the trial court, reversing the decision of the appellate court; – annul the decision of the appellate court and upheld the trial court's decision; – cancel the decision of the courts of first instance and appeal and send the case for retrial to continue consideration, or leave the claim without consideration, or shut down; – accept the decision of the courts of first instance and appeal null and void and shut down production; – cancel the decision of the courts of first instance and appeal and make a new judgment.

It is proposed to introduce a collegiate decision-making procedure to refuse the opening of the appeal proceedings on the basis of confessions complaints unfounded. Cassation review of administrative affairs under the provisions of the Code of Administrative Procedure of Ukraine recognized the usual way correcting errors in the practice of administrative courts of first instance and appeal.

Key words: cassation appeal, revision, administrative court, judicial protection, violation of the law.

Одним зі способів забезпечення права фізичних та юридичних осіб на судовий захист у публічно-правових відносинах у процедурах перегляду рішень адміністративних судів згідно з положеннями Кодексу адміністративного судочинства України (далі – КАС України) є касація.

У статті 211 КАС України передбачається, що сторони та інші особи, які беруть участь у справі, а також особи, які не брали участі у справі, якщо суд вирішив питання про їхні права, свободи та обов'язки, мають право оскаржити в касаційному порядку судові рішення суду першої інстанції після їх перегляду в апеляційному порядку, а також судові рішення суду апеляційної інстанції повністю або частково, крім випадків, передбачених цим Кодексом. Ухвали суду першої інстанції після їх перегляду в апеляційному порядку, а також ухвали суду апеляційної інстанції можуть бути оскаржені в касаційному порядку лише, якщо вони перешкоджають подальшому провадженню у справі. Заперечення проти інших ухвал можуть бути включені до касаційної

скарги на судові рішення, ухвалене за наслідками апеляційного провадження. Підставами для касаційного оскарження визначено порушення судом норм матеріального чи процесуального права.

Для з'ясування сутності касації в адміністративному судочинстві чимале значення мають також положення ч. 1 ст. 220 КАС України, згідно з якими суд касаційної інстанції перевіряє правильність застосування судами першої та апеляційної інстанцій норм матеріального і процесуального права, правової оцінки обставин у справі та не може досліджувати докази, встановлювати та визнавати доведеними обставини, що не були встановлені в судовому засіданні, а також вирішувати питання про достовірність того чи іншого доказу. Тобто Вищий адміністративний суд України при реалізації функції касаційного перегляду справ є судом норм права, а не фактів. Перебуваючи територіально у столиці, цей суд об'єктивно не може і не повинен проводити повторне дослідження доказів, з'ясувати фактичні обставини у

справі (крім випадків, коли розглядає справи по першій інстанції відповідно до положень статті 20 цього Кодексу). Це загалом відповідає підходам до розуміння суті та функцій інституту судової касації, традиційно відомим юридичній науці [1, с. 23-28].

У науково-практичному посібнику з адміністративного процесу за загальною редакцією В.М. Бевзенка слушно відзначається, що суд касаційної інстанції перевіряє лише формальний (правовий) зміст рішень, які є предметом оскарження, – правильність застосування норм матеріального та (або) процесуального права у взаємозв'язку зі встановленими фактичними обставинами. Саме ця ознака, яка утворює предмет перевірки Вищого адміністративного суду України (що є касаційним судом в адміністративних справах в Україні), передусім і відрізняє касацію від апеляції [2, с. 279, 280]. Отже, вищий спеціалізований суд у справах адміністративної юрисдикції здійснює в касаційному провадженні перевірку суто правильності юридичної оцінки обставин справи судами першої та апеляційної інстанцій в їх рішеннях.

Інститут касаційного перегляду судових рішень виник у Франції. У 1790 р. Касаційний трибунал виділився з Королівської ради як одна з його секцій. Йому була відведена роль контролюючого органу, який мав стежити за неухильним дотриманням приписів законів судами, за тим, щоб вони не втручалися в прерогативи законодавчої влади. Касація називалася правосуддям, яке «виходить від короля», судовим переглядом від імені його влади [3, с. 16].

Касаційний трибунал спочатку не входив до судової системи і був повноважним лише скасовувати судові рішення. З того часу почав діяти принцип щодо того, що Касаційний суд Франції не володіє юрисдикцією щодо прийняття власних рішень по суті спорів, а лише вправі скасовувати оскаржені рішення і передавати справи на новий розгляд до відповідного нижчестоящего суду [4, с. 3-6].

Функції Касаційного суду у французькій моделі судочинства в цілому відповідають етимологічному значенню слів «касація», «касувати» (від лат. *casso* – розстроюю, руйную), тобто скасовувати щось.

Інша модель касаційного перегляду сформувалася в Німеччині. Як відзначає І.Б. Коліушко, її суть полягає в тому, що суд касаційної інстанції, коли доходить висновку, що обставини справи нижчестоящими судами встановлені повно і достовірно, скасовуючи їхні рішення, може ухвалити нове (власне) рішення по суті спору [5, с. 128].

Томас Манн пише, що законною є ревізія рішень вищого адміністративного суду федеральної землі (§ 132 Положення про адміністративні суди (VwGO)). За особливих умов, згаданих у § 134 VwGO, у спосіб так званої «стрибаючої» касації може бути перевірене також рішення адміністративного суду. Єдиним касаційним судом у ФРН є Федеральний адміністративний суд. Якщо ревізійна скарга є обґрунтованою, цей суд може сам прийняти рішення по суті справи або скасувати оскаржене рішення і повернути справу для нового розгляду та прийняття рішення. Суд, якому справа була направлена на новий розгляд і прийняття рішення, зобов'язаний покласти в основу свого рішення правову оцінку ревізійного суду [2, с. 256, 258].

Отже, оскільки Федеральному адміністративному суду у ФРН надаються повноваження у разі потреби (при скасуванні рішень нижчестоящих судів за повного і правильного встановлення ними обставин у справі) приймати власні рішення по суті спору (без направлення справи на новий розгляд), то ця модель касаційного перегляду вбачається більш економічною (менш витратною), в тому числі і для учасників судочинства, та швидкою в часі.

Однак у процесі свого розвитку й класична французька система касації зазнала змін, передбачила розширення повноважень суду цієї інстанції. Так, І.Г. Арсьонов зазначає, що на сучасному етапі французький касаційний суд наділений правом певного коригування оскаржених рішень, уточнення застосування відповідних норм права (коли об-

ставини справи судами попередніх інстанцій встановлені правильно), без направлення справи на новий розгляд. Тепер теорія процесуального права виходить із того, що і касаційний суд сам повинен захищати порушене суб'єктивне право шляхом безпосереднього врегулювання спірних відносин у касаційному провадженні [6, с. 13, 14].

Як зазначає Жак Вігьє, на практиці Державна рада у Франції широко застосовує можливість, у разі скасування рішення нижчестоящего органу адміністративної юстиції, вирішити справу по суті, «якщо це обумовлено інтересом належного здійснення правосуддя». Це право фактично перетворилося сьогодні на обов'язок, якщо справа стає предметом другого касаційного оскарження. При цьому автор вказує, що завжди існувала відмінність між обсягами судового контролю, здійснюваного Державною радою і Касаційним судом. Державна рада здавна відрізнялася широким баченням обсягу своїх касаційних повноважень. Реалізуючи зовнішній контроль, вона намагається з'ясувати, чи не вдався суддя, який розглядав справу по суті, до неправильного тлумачення законодавства або чи не допускав фактичної помилки. Цей орган зосереджує свій контроль і на фактичних обставинах, переймається оцінкою фактів, повністю перевіряючи їх юридичну кваліфікацію, тоді як Касаційний суд цього не робить [7, с. 152, 153].

У КАС України (п. 9 ч. 1 ст. 223, ст. 229) реалізовано німецьку модель касації (передбачає право Вищого адміністративного суду у разі повного і правильного встановлення фактичних обставин у справі судами попередніх інстанцій, коли виявляється допущення порушення норм матеріального та/або процесуального права в їхніх рішеннях, що призводить до визнання останніх незаконними, ухвалити нове (власне) рішення по суті спору).

Отже, характеризуючи теоретичну конструкцію касації, яка реалізована у главі 2 розділу IV КАС України, можна підсумувати, що вона заснована на більш економічній як у процесуальній, так і фактичній площині німецькій моделі касаційного перегляду, не є «чистою» (класичною) формою цього інституту. Такий підхід законодавця до вирішення питань касаційного провадження, на наш погляд, є цілком логічним і правильним. За його допомогою забезпечується швидке (оперативне) остаточне вирішення публічно-правових спорів, а фізичні та юридичні особи, які беруть участь у справах, несуть значно менші судові витрати.

Як і апеляційне, касаційне провадження в адміністративному судочинстві України складатиметься з певних процесуальних етапів (частин), які слідує один за іншим, а саме таких, як: 1) касаційне оскарження; 2) підготовка адміністративної справи до касаційного розгляду; 3) попередній розгляд справи; 4) касаційний розгляд; 5) ухвалення судового рішення.

Прийняття касаційної скарги до розгляду провадиться в порядку, визначеному в ст. 214 КАС України. А саме, в день надходження канцелярія має її зареєструвати і розподілити за допомогою автоматизованої системи. Не пізніше наступного дня апарат суду повинен передати скаргу судді-доповідачу. Якщо вона оформлена відповідно до вимог, установлених в ст. 213 цього Кодексу, він протягом 2 днів з дня отримання має постановити ухвалу про відкриття касаційного провадження і витребувати справу.

До неоформленої згідно з вказаними вимогами касаційної скарги застосовуються правила статті 108 КАС України. Тобто, якщо суддя-доповідач виявляє у ній недоліки, які можливо усунути, то він постановляє ухвалу про залишення її без руху. У цьому судовому рішенні зазначаються названі недоліки та встановлюється строк на їх виправлення. За вчасного і належного виконання вимог суду касаційна скарга вважається поданою в день її первинного надходження.

Крім випадків, передбачених абзацами 2 і 3 ч. 4 ст. 214, суддя-доповідач відмовляє у відкритті касаційного провадження (шляхом постановлення відповідної ухвали), якщо: 1) справа не підлягає касаційному розгляду у порядку ад-

міністративного судочинства; 2) вона не переглядалася в апеляційному порядку; 3) є ухвала про закриття касаційного провадження у зв'язку з відмовою цієї особи від касаційної скарги на це саме судові рішення; 4) є ухвала про відмову у задоволенні касаційної скарги касанта або про відмову у відкритті провадження за касаційною скаргою на це саме судові рішення; 5) скарга є необґрунтованою, і викладені в ній доводи не викликають необхідності перевірки матеріалів справи (ч. 5 ст. 214 КАС України).

Доволі спірним (із позицій його відповідності конституційним засадам права на судовий захист), на думку чималої кількості юристів, є установлене Законом від 17 листопада 2011 р. № 4054-VI в п. 5 ч. 5 ст. 214 КАС України повноваження судді-доповідача на етапі прийняття касаційної скарги відмовляти у відкритті касаційного провадження з підстави визнання її необґрунтованою, а також того, що викладені в ній доводи не викликають необхідності перевірки матеріалів справи. Сумніви виникають, насамперед, у зв'язку з тим, що при його реалізації питання касаційного перегляду (встановлення законності застосування в оскаржених судових рішеннях норм матеріального та процесуального права) фактично вирішується одноосібно. Тоді як за приписами ч. 4 ст. 24 цього Кодексу перегляд судових рішень в адміністративних справах у суді касаційної інстанції має проводитися колегією у складі не менш 3 суддів.

З порушеної проблеми Є.П. Євграфова, зокрема, зауважує, що, закріплюючи вказані положення, в тому числі, і в цивільному судочинстві, законодавець переслідував мету створення умов для оперативного касаційного розгляду справ. Але при цьому він розраховував на високий професійний рівень, правосвідомість суддів вищих спеціалізованих судів. А це, однак, не завжди має місце. Не в кожному випадку одноосібно вчинювані судьями-доповідачами в названих судах процесуальні дії при прийнятті касаційних скарг до розгляду є об'єктивними й безпомилковими [8, с. 10–13].

С.В. Багрин зазначає, що в ухвалях про відмову у відкритті касаційного провадження, постановлених із тієї підстави, що скарга є необґрунтованою і викладені в ній доводи не викликають необхідності перевірки матеріалів справи, усупереч положенням закону, що судові рішення має бути законним і обґрунтованим, одночасно на практиці містяться лише загальні посилання на відповідний пункт Кодексу. Будь-які пояснення, мотиви прийняття судьями-доповідачами таких рішень у них не наводяться. До того ж, висновок про необґрунтованість заявлених до суду касаційної інстанції вимог, як наголошує науковець, може бути зроблений тільки за результатами касаційного розгляду справи колегією суддів, а не суддею-доповідачем одноособово [9, с. 5].

Безумовно, найбільш оптимальним виходом з описаної ситуації правового регулювання було б надання висновку про відповідність положень п. 5 ч. 3 ст. 328 ЦПК, п. 5 ч. 5 ст. 214 КАС України (про названі повноваження суддів-доповідачів у судах касаційної інстанції) приписам Основного Закону (щодо гарантування права на судовий захист, неприпустимість його обмеження) Конституційним Судом України. Із цього приводу до органу конституційної юрисдикції 51 народним депутатом України подавалося конституційне подання. Але ухвалою від 28 травня 2013 р. № 12-уп/2013 (справа № 1-8/2013) провадження за ним було припинено, а порушене питання не стало предметом вирішення.

Натомість, підхід, який дозволяє поновити ймовірно порушене право на судовий захист за наведеного, був сформований у практиці Верховного Суду України. Зокрема, найвищим судовим органом наразі приймаються для перегляду одноосібно прийняті судьями-доповідачами вищих спеціалізованих судів ухвали про відмову у відкритті касаційного провадження (згідно з п. 5 ч. 3 ст. 328 ЦПК, п. 5 ч. 5 ст. 214 КАС України) з підстави неоднакового застосування у них судом (судами) касаційної інстанції одних і тих самих норм матеріального права в подібних правовідносинах. І це є ціл-

ком виправданим. Оскільки, постановляючи вказані ухвали, судді-доповідачі в них фактично визнають правильною позицію щодо застосування до спірних правовідносин відповідних норм права, визначену судами першої та/або апеляційної інстанції в оскаржених рішеннях, тобто і самі тим самим провадять правозастосування.

Між тим сказане не виключає доцільності, на наш погляд, удосконалення наявного порядку прийняття касаційних скарг до розгляду, запровадження колегіального способу вирішення вказаного питання, зокрема, коли приймається ухвала про відмову у відкритті провадження з підстави, що скарга є необґрунтованою та викладені у ній доводи не викликають необхідності перевірки матеріалів справи. Адже це гарантуватиме більшу неупередженість і професійність рішень, які при цьому приймаються. Для порівняння можна зауважити, що саме колегіальний, а не одноособовий порядок вирішення питань прийняття до розгляду подань, звернень існує в Конституційному Суді України.

Відповідно до ст. 223 КАС України за наслідками касаційного перегляду суд касаційної інстанції має право: – залишити касаційну скаргу без задоволення, а судові рішення – без змін; – змінити рішення суду апеляційної інстанції, скасувавши рішення суду першої інстанції або залишивши його без змін; – змінити рішення суду першої інстанції, скасувавши рішення суду апеляційної інстанції; – скасувати рішення суду апеляційної інстанції та залишити в силі рішення суду першої інстанції; – скасувати рішення судів першої та апеляційної інстанції і направити справу на новий розгляд, для продовження розгляду або залишити позовну заяву без розгляду чи закрити провадження; – визнати рішення судів першої та апеляційної інстанції такими, що втратили законну силу, і закрити провадження; – скасувати рішення судів першої та апеляційної інстанції та ухвалити нове судові рішення.

Закон обмежує лише винятковими випадками можливість скасування вищим спеціалізованим судом рішень судів першої та (або) апеляційної інстанції із поверненням до них справи. Зокрема, відповідно до ст. 227 КАС України справа направляється для продовження розгляду, коли скасовується незаконна (постановлена з порушенням норм матеріального чи процесуального права) ухвала, що перешкоджає подальшому провадженню у справі, а на новий судовий розгляд – коли в оскарженому рішенні виявлено порушення норм процесуального права, які унеможливили встановлення фактичних обставин, що мають значення для правильного вирішення справи. При цьому, якщо порушення допущені тільки судом апеляційної інстанції, справа направляється для продовження розгляду або на новий розгляд до цього суду. В усіх інших випадках її спрямовують до суду першої інстанції. Висновки і мотиви, з яких в касаційному порядку скасовані рішення, при подальшому розгляді є обов'язковими.

Підсумовуючи наведене, можна зробити висновок, що касаційний перегляд в адміністративних справах в Україні – це такий спосіб забезпечення права фізичних та юридичних осіб на судовий захист, який відповідає ознакам звичайного (ординарного), не передбачає «стрибкового» касаційного оскарження та полягає в усуненні помилок, неправильного застосування норм матеріального й процесуального права в рішеннях судів першої та/або апеляційної інстанції, з можливістю прийняття за його результатами нових постанов (по суті справи) за умови повного й об'єктивного встановлення на попередніх стадіях судочинства фактичних обставин у справі, без проведення нового дослідження доказів.

Касаційний перегляд не є остаточним у національному механізмі адміністративного судочинства. За наявності на те відповідних підстав, існує й можливість ініціювання заінтересованими учасниками процесу (в тому числі фізичними і юридичними особами) перегляду рішень Вищого адміністративного суду Верховним Судом України (в ревізійному порядку).

ЛІТЕРАТУРА

1. Осетинський А. Порівняльно-правовий аналіз функцій касаційної інстанції в судових системах країн романо-германської системи права та перспективи розвитку касації в господарському судочинстві України / А. Осетинський // Право України. – 2004. – № 5.
2. Адміністративний процес: Загальна частина (Федеративна Республіка Німеччини, Україна) : наук.-практ. посібник / [Т. Манн, Р. Мельник, В. Бевзенко, А. Комзюк ; пер. та адапт. з нім. Р. Мельника]; за заг. ред. В. Бевзенка. – К.: Алерта, 2013. – 308 с.
3. Закон А.Ю. Экстраординарные способы обжалования в уголовном процессе Франции как функция уголовного правосудия : автореф. дисс. ... канд. юрид. наук. – М., 2011. – 26 с.
4. Карпович Е.В. Аргументационная техника французского Кассационного суда: история и современность / Е.В. Карпович, Н.С. Цыганков // Труды молодых исследователей по сравнительному праву. – 2013. – № 1–2 (16–17).
5. Адміністративна юстиція: європейський досвід та пропозиції для України / авт.-упоряд.: І.Б. Коліушко, Р.О. Куйбіда. – К.: Факт, 2003. – 535 с.
6. Арсенов И.Г. Арбитражный процесс: проблемы кассационного пересмотра / И.Г. Арсенов. – М.: Норма, 2004. – 176 с.
7. Вігье Ж. Адміністративна юстиція / Ж. Вігье ; [пер. з франц. А. Корнійчука]. – К.: Конус-Ю, 2008. – 160 с.
8. Євграфова Є. Вирішення питань права судом касаційної інстанції (теоретико-практичні аспекти) / Є. Євграфова // Віче. – 2012. – № 6.
9. Батрин С.В. Судова реформа: правовий статус судді-доповідача Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ не відповідає Конституції / С.В. Батрин // Юридическая практика. – 2013. – № 3 (786).

УДК 342.9

СПІВПРАЦЯ ДЕРЖАВНИХ СТРУКТУР У ПРОТИДІЇ МАРНОТРАТНОМУ ВИТРАЧАННЮ ПАЛИВНО-ЕНЕРГЕТИЧНИХ РЕСУРСІВ В УКРАЇНІ

Крамар Р.І.,

к.ю.н., доцент кафедри цивільно-правових дисциплін

Львівський університет бізнесу та права

У статті досліджується сутність взаємодії органів виконавчої влади з правоохоронними органами у протиборстві з правопорушеннями у сфері паливно-енергетичних ресурсів. На підставі правового аналізу визначається їх значення та даються пропозиції щодо протидії марнотратному витрачання паливно-енергетичних ресурсів.

Ключові слова: паливно-енергетичні ресурси, органи виконавчої влади, профілактика правопорушень, координація, місцеві державні адміністрації, енергозбереження.

Kramar R.I. / СОТРУДНИЧЕСТВО ГОСУДАРСТВЕННЫХ СТРУКТУР В ПРОТИВОДЕЙСТВИИ РАСТОЧИТЕЛЬНОМУ РАСХОДОВАНИЮ ТОПЛИВНО-ЭНЕРГЕТИЧЕСКИХ РЕСУРСОВ В УКРАИНЕ / Львовский университет бизнеса и права, Украина

В статье исследуется сущность взаимодействия органов исполнительной власти с правоохранительными органами в противодействии правонарушениям в сфере топливно-энергетических ресурсов. На основании правового анализа определяется их значение и даются предложения относительно противодействия расточительному расходованию топливно-энергетических ресурсов.

Ключевые слова: топливно-энергетические ресурсы, органы исполнительной власти, профилактика правонарушений, координация, местные государственные администрации, энергосбережения.

Kramar R.I. / THE COOPERATION OF STATE STRUCTURES IN COUNTERACTION WASTEFUL USE OF FUEL AND ENERGY RESOURCES IN UKRAINE / Lviv University of Business and Law, Ukraine

The article deals with the essence of cooperation of bodies of executive power with law enforcement authorities in opposing with offences in the field of fuel and energy resources. On the basis of legal analysis their value is determined and suggestions are given in relation to counteraction to the wasteful expense of fuel and energy resources.

State industrial policy should define the development strategy of industrial complex state. We need a state program of development of industry which would contain balanced organizational and economic measures aimed at creating an effective structure of the economy, increased investment and innovation, increase competitiveness of industrial products, protection of domestic market and increase export potential.

Special place among the subjects of offences prevention belongs to the internal affairs bodies which carry out not only the special preventive measures, but help other government agencies and public bodies introduce such measures creating favourable conditions and use their possibilities to attract citizens to participate in law enforcement and combating offenses.

There are currently available certain organizational preconditions which can ensure cooperation between executive power with law enforcement agencies of Ukraine. However, it is appropriate to introduce the practice of creating interagency working groups to counteract the wasteful expense of fuel and energy resources.

The main directions of cooperation between executive power with law enforcement agencies in counteraction wasteful use of fuel and energy resources in Ukraine should be: a joint analysis of offenses committed and their development trends; coordinate prevention activities, coordination of joint activities, detection and investigation of offenses; improvement of the legal framework for counteraction infringement in the use of fuel and energy resources.

Key words: fuel and energy resources, organs of executive power, prophylaxis of offences, coordination, local state administrations, energy-savings.

Постановка проблеми. Слід зазначити, що раціональне використання паливно-енергетичних ресурсів залежить від співпраці спеціалізованих державних структур, на які законодавством безпосередньо покладено функції протидії марнотратному витрачання паливно-енергетичних ресурсів, з іншими виконавчими органами державної влади, в т.ч. правоохоронними та органами місцевого самоврядування.

Прикладом необхідності такої співпраці є Концепція Загальнодержавної цільової економічної програми розви-

тку промисловості на період до 2020 року, яка спрямована на комплексне вирішення проблем і питань функціонування промислового сектора економіки України [1].

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Актуальність проблематики дослідження полягає в тому, що незважаючи на те, що окремі аспекти використання паливно-енергетичних ресурсів досліджувалися І.В. Діяком, М.П. Ковалком, А.М. Новицьким, О.В. Панібрацькою, А.К. Шидловським, П.Ф. Шпаком, Ю.С. Шемшученко,